

19.03.2020.

Praca z fragmentem „Lalki” B. Prusa.

Bolesław Prus
Lalka (fragment)

W początkach roku 1861 Stach podziękował Hopferowi za miejsce. Zamieszkał u mnie (w tym pokoiku z zakratowanym oknem i zielonymi firankami), rzucił handel, a natomiast zaczął chodzić na akademickie wykłady jako wolny słuchacz.

Dziwne było jego pożegnanie ze sklepem; pamiętam to, bo sam po niego przyszedłem. Hopfera ucałował, a następnie zeszedł do piwnicy uściskać Machalskiego, gdzie zatrzymał się kilka minut. Siedząc na krześle w jadalnym pokoju słyszałem jakiś hałas, śmiechy chłopców i gości, ale nie podejrzewał figla.

Naraz (otwór prowadzący do lochu był w tej samej izbie) widzę, że z piwnicy wydobywa się para czerwonych rąk. Ręce te opierają się o podłogę i tuż za nimi ukazuje się głowa Stacha raz i drugi. Goście i chłopcy w śmiech.

– Aha! – zawołał jeden stołownik – widzisz, jak trudno bez schodów wyjść z piwnicy? A tobie zachciewa się od razu skoczyć ze sklepu do uniwersytetu!... Wyjdźże, kiedyś taki mądry... Stach z głębi znowu wysunął ręce, znowu chwycił się za krawędź otworu i wydźwignął się do połowy ciała. Myślałem, że mu krew tryśnie z policzków.

– Jak on się wydobywa... Pyszenie się wydobywa!... – zawołał drugi stołownik.

Stach zaczął nogą o podłogę i po chwili był już w pokoju. Nie rozgniewał się, ale też nie podał ręki żadnemu koledze, tylko zabrał swój tłomoczek i szedł ku drzwiom.

– Cóż to, nie żegnasz się z gośćmi, panie doktor!... – wołali za nim stołownicy Hopfera.

Szliśmy przez ulicę, nie mówiąc do siebie. Stach przygryzał wargi, a mnie już wówczas przyszło na myśl, że to wydobywanie się z piwnicy jest symbolem jego życia, które upłynęło na wydzieraniu się ze sklepu Hopfera w szerszy świat.

Proroczy wypadek!... bo i do dziś dnia Stach ciągle tylko wydobywa się na wierzch. I Bóg wie, co by dla kraju mógł zrobić taki jak on człowiek, gdyby na każdym kroku nie usuwano mu schodów, a on nie musiał tracić czasu i sił na samo wydzieranie się do nowych stanowisk.

 ĆWICZENIE 1.

Przeczytaj dokładnie podany fragment *Lalki* i wykonaj polecenia oraz odpowiedz na pytania pomocnicze.

I. Informacje wstępne.

1. W jakiej epoce powstał analizowany tekst?

2. W jakim stylu literackim został napisany?

II. Analiza fragmentu *Lalki*.

1. Z czyjej perspektywy prowadzona jest opowieść? Nazwij osobę mówiącą w powieści. Określ sposób, w jaki ukazuje rzeczywistość – obiektywnie czy subiektywnie. Jaki tytuł nosi rozdział, z którego pochodzi analizowany fragment?

ZADANIA I ĆWICZENIA

2. Kiedy rozgrywa się akcja analizowanego fragmentu? W jakiej relacji pozostaje czas wydarzenia do czasu opowiadania?

3. Jakie wydarzenie jest ukazane w analizowanym fragmencie?

4. Stanisław Wokulski.

a. Co dzieje się w podanym fragmencie?

b. Określ cechy charakteru Wokulskiego na podstawie podanego fragmentu.

c. Umieść opisane wydarzenia w biografii bohatera.

5. Inni bohaterowie.

a. Co robią? Jak się zachowują?

Ignacy Rzecki	Pracownicy winiarni	Goście winiarni – stołownicy

b. Jaki jest ich stosunek do Wokulskiego?

Ignacy Rzecki	Pracownicy winiarni	Goście winiarni – stołownicy

6. Wyjaśnij symbolikę tej sceny.